

[Chr. Rasmussen.]

også for samfundet, fordi den kan medvirke til en større og bedre produktion.

Jeg skal med disse få bemærkninger indstille lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Føged: Vi kan fra mit partis side give tilslutning til lovforslaget, men der er dog adskillige ting, som vi kunne ønske drøftet i et udvalg.

Bevillingen foreslås hævet fra 14 til 25 mill. kr. Det synes vi er et ret stort beløb, men hvis den rente, der skal ydes, blev hævet en lille smule mere, ville beløbet vel ikke virke afskrækkende, og fra vor side er vi tilhængere af, at renten ikke sættes til de foreslåede 4 pct., men eventuelt lidt højere, bl. a. ud fra den betragtning, at når staten skal udlåne pengemidler til almindelige erhvervsorganisationer, skal det kunne betale sig for erhvervet, i dette tilfælde det mindre landbrug, at låne til en sådan rente, at staten kun har et ringe tab i den anledning.

Vi kan tiltræde, at udlånene til den enkelte landbruger forhøjes fra 1 500 til 2 000 kr. Under hensyntagen til alle de former for maskiner, der er til, og hvad der skal bruges af hjælpemidler, er 2 000 kr. ikke noget stort beløb.

Vi kan også tiltræde, at hesteavlssforeninger, kvægavlssforeninger og tærskeselskaber kan opnå lån på op til 10 000 kr., derimod er vi betænkelige ved forslaget om lån til traktorsammenslutninger, og vi kunne ønske, at den højtærede landbrugsminister allerede nu kunne give nogle oplysninger om de undersøgelser, der foretages vedrørende rentabiliteten af traktorer i det mindre landbrug. Jeg er ikke klar over, om disse undersøgelser er bragt til afslutning, men jeg kunne altså ønske oplysning om, hvorvidt det er rentabelt at bruge traktor indenfor småbruget, og om det indenfor det samme småbrug har vist sig mere rentabelt, når tre, eventuelt flere, brugere er fælles om en traktor. Vi vil ikke direkte modsætte os forslaget, men vi vil gerne se på den økonomiske side af sagen.

Endvidere er der i lovforslaget en bestemmelse, som ikke har været i tidligere love. Det er bestemmelsen om, at enhver slags

maskine eller ethvert teknisk hjælpemiddel i bedrift og husholdning, såfremt det skønnes fornødt, skal falde indenfor indkøbsforeningens rammer. Det er vi betænkelige ved. Indtil dato har det været sådan, at det var nævnt, hvilke maskiner der var omfattet af loven. Efter den nye bestemmelse kan altså enhver tænkelig maskine til husholdningen komme med. Vi har sådan set ikke noget imod, at arbejdet lettes mest muligt for husmoderen, men en vis lighed i hele samfundet skal vel bibeholdes. Når man på denne måde skaber mulighed for lån til symaskiner, bonemaskiner og støvsugere, hvad det nu altsammen hedder, er det ikke ganske givet, at det er helt rigtigt, og skulle det være rigtigt overfor den kreds af borgere, det her drejer sig om, var det måske lige så rigtigt overfor andre. Vi må se på konsekvensen af denne bestemmelse.

Endelig er der en ting vedrørende indkøbsforeningerne, som jeg gerne vil spørge den højtærede landbrugsminister om. Sker der indenfor indkøbsforeningerne kontant handel i nævneværdig udstrækning, sådan at det altså ikke er låneforretning, men kontant handel? Jeg vil også gerne spørge, om den kontante handel er foregået udover de 20 000 kr.s grundværdi? Loven hjemler jo ret til at handle, når det er under 20 000 kr.s grundværdi, specielt også når det er lån, det drejer sig om, men hjemler den også ret til at handle, såfremt det er over de 20 000 kr.s grundværdi? Vi kan have lidt betænkeligheder ved på denne måde at anvende statens midler til den almindelige omsætningshandel, den handel, som tilkommer erhvervslivets handelsfolk i almindelighed, og derfor kunne jeg lide at vide, om der ikke i landbrugsministeriet eller andre steder arbejdes med forslag om, at en sådan långivning kan foregå gennem andre kanaler end netop gennem statslån. Vi er tilhængere af at finde andre udveje.

I lovforslaget står der en hel del om reservefondsreglerne, der nu godt kan ændres noget, fordi der i mange tilfælde er opsamlet så store reservefonds, at lovens krav er opfyldt i næsten for stor udstrækning, idet reserveerne løber op til 20 pct., medens det lovbefalede er 5 pct. Vi kan tiltræde den ændring, som lovforslaget her vil hjemle, at de fremtidige tab kan dækkes af reserve-